

Til Helse- og omsorgskomiteen
Att:

Vår ref.:
BJ

Deres ref.:

Dato:
21. mai 2024

Teknas innspill til Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027 *Vår felles helsetjeneste*

Tekna – Teknisk naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 107 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder. Tekna representerer medlemmer som bekler en rekke stillinger innen helsefeltet.

Tekna takker for muligheten til å gi et skriftlig innspill til Stortingets behandling av denne meldingen.

En av hovedutfordringene som er adressert i meldingen er at økt bemanning alene ikke vil dekke behovene i fremtidens helse- og omsorgstjenester. Det skrives om behov for mer breddekompetanse og det stilles spørsmål til om formell helsekompetanse er nødvendig for oppgaveutførelse.

Tekna mener det må utvikles tiltak og investeres i løsninger som gir lavest mulig personellvekst i helse- og omsorgstjenestene, og at dette vil måtte skje både gjennom å utnytte helsepersonellens kapasitet mer effektivt og å løse oppgavene på nye måter. Tekna vil understreke hvor viktig det er med kvalitetshevende og personellbesparende teknologi.

Tekna mener fagpersoner med annen kompetanse enn helsefaglig kompetanse kan frigjøre tiden til helsepersonell som eksempelvis bioteknologer, molekylærbiologer og kjemikere. Oppgaver som i dag ligger på helsepersonell under helsepersonelloven, kan effektiviseres ved bruk av teknologi, det gjelder særlig administrative oppgaver, men også støtte til diagnostikk, forslag til behandling mv.

Tekna mener at etablerte stillingskategorier og kompetansekrav må gjennomgås for å se på om det er rett kompetanse man søker etter for de oppgavene som skal løses. Det er viktig at det gjøres en grundig gjennomgang

for å se om det er spesielle profesjonshensyn som bidrar til at man ikke rekrutterer bredere til en del stillinger. Mange ansatte i dag har høyere grads utdanning innen blant annet fysikk, informatikk, teknologi, økonomi, logistikk og administrasjonsfag, og er høyst relevante for et helsevesen i utvikling.

Det finnes yrkesgrupper og personell i sykehuset som yter helsehjelp uten å være formelt definert helsepersonell. Flere av Teknas medlemmer, eksempelvis fysikere, jobber med strålebehandling, og deltar sammen med onkolog i pasientmøter hvor det er krevende behandlingstilfeller. Videre er de inne på maskinen sammen med stråleterapeuter når pasienten legges opp til behandling, og ingen strålebehandlingsplaner (doseplaner) utarbeides uten stråleterapifysiker.

Tekna mener det er vesentlig å definere hva det vil si å "yte helsehjelp" og ber Stortinget be regjeringen tydeliggjøre dette i det videre arbeidet og innlemme alle som bidrar til å gi nødvendig helsehjelp.

Sykehus er avhengige av komplekse datasystemer for å administrere pasientjournaler, planlegge behandlinger, og å kunne samhandle mellom ulike avdelinger. En trenger dyktige folk som jobber med å utvikle og vedlikeholde disse informasjonssystemene for å sikre effektivitet, sikkerhet og pålitelighet. Vi vil også se ytterligere bruk av kunstig intelligens og andre teknologier på helseforetakene, slik som Hololens, 3D-printing, planlegging ved bruk av virtuell kirurgi, avansert bildediagnostikk mv. Det vil være behov for kompetente fagpersoner innenfor flere av STEM-disiplinene for å utnytte og utvikle disse tjenestene.

For å sikre kvalitet og stadig forbedring av metoder, og bruk og analyse av digitale verktøy, må en større andel av personalet på sykehuset være personell med teknisk kompetanse, både velkvalifisert driftspersonell, men også personell med utviklerkompetanse.

Tekna mener Stortinget må understreke at det er helt nødvendig at man blir bedre på å tilrettelegge for best mulig bruk av ansattes tid og kompetanse gjennom personellbesparende teknologi og gode effektive digitale løsninger.

Tekna ber komiteen understreke betydningen av effektiviseringsgevinster, ved å i større grad å ansette flere med teknisk kompetanse.

Helseforetakene mister faglig personell til konkurrerende bransjer med vesentlig bedre lønnsutvikling. Helseforetakene må sørge for å være lønnsmessig konkurransedyktig og tilby kompetanseutvikling og faglige karriereveier for å forbli en attraktiv arbeidsgiver, dersom de skal klare å rekruttere og bevare de fagpersoner med høyere utdanning. Disse skal være med på å løse fremtidens utfordringer i helsevesenet, og helse- og omsorgssektoren må kunne møte konkurransen fra privat næringsliv.

Kampen om de gode hodene er stor. Tekna mener Stortinget må tydeliggjøre at lønn og andre stimuleringsiltak må til for å få økt rekruttering av nødvendig personell i en tøff konkurranse med privat næringsliv.

Tekna ønsker komiteen lykke til med behandlingen av meldingen.